

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Ndob/67/2023
Identifikačné číslo spisu:	3221200349
Dátum vydania rozhodnutia:	12.06.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Hullová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:3221200349.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Hullovej a členiek senátu JUDr. Miroslavy Janečkovej a JUDr. Eriky Čanádyovej, v spore žalobkyne obchodnej spoločnosti Schindler výťahy a eskalátory a.s., Bratislava, Karadžičova 8, IČO: 31 402 828, zastúpenej advokátom JUDr. Stanislavom Melišekom, Bratislava, Sabinovská 8, proti žalovanej obchodnej spoločnosti EKA, s.r.o., Bánovce nad Bebravou, Trenčianska cesta 603, IČO: 36 300 446, zastúpenému advokátom JUDr. Martinom Žatkom, Bánovce nad Bebravou, Trenčianska cesta 603, o zaplatenie 1 316,02 eura s príslušenstvom, o nesúhlase Krajského súdu v Banskej Bystrici s postúpením sporu Krajským súdom v Trenčíne, takto

rozhodol:

P r í s l u š n ý m na konanie a rozhodnutie o odvolaní je Krajský súd v Trenčíne.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Banskej Bystrici listom z 29. septembra 2023 predložil spis Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky z dôvodu nesúhlasu s postúpením sporu Krajským súdom v Trenčíne podľa § 40 v spojení s § 43 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej aj „Civilný sporový poriadok“ alebo „CSP“). Svoj nesúhlas odôvodnil tým, že v predmetnom obchodnoprávnom spore bolo odvolanie podané 17. novembra 2022, t. j. pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 150/2022 Z. z. o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti s novými sídlami a obvody súdov (ďalej len „zákon č. 150/2022 Z. z.“), ktorý zákon v spojení so zákonom č. 398/2022 Z. z. s účinnosťou od 1. júna 2023 (o. i.) zmenil úpravu Civilného sporového poriadku a zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvody súdov (ďalej len „zákon č. 371/2004 Z. z.“). Podľa názoru Krajského súdu v Banskej Bystrici v zmysle prechodného ustanovenia § 471c CSP (k úpravám účinným od 1. júna 2023) je na konanie a rozhodnutie o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Bánovce nad Bebravou č. k. 2Cb/3/2021-74 z 21. septembra 2022 príslušný Krajský súd v Trenčíne.

2. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „Najvyšší súd SR“) ako súd spoločne nadriadený Krajskému súdu v Banskej Bystrici a Krajskému súdu v Trenčíne podľa § 43 ods. 2 CSP, najskôr

skúmal, aká je povaha predmetného sporu, teda či sa jedná o obchodnoprávny spor alebo nie.

3. Zo spisu vyplýva, že v danom spore rozhodol Okresný súd Bánovce nad Bebravou (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 2Cb/3/2021-74 z 21. septembra 2022 tak, že žalobu zamietol a žalovanej priznal voči žalobkyni nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu. V odôvodnení rozsudku konštatoval, že medzi stranami sporu uzavretá Zmluva na základný servis je zmluvou o dielo, ohľadom ktorej sa zmluvné strany dohodli, že sa bude riadiť režimom zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „OBZ“). Zároveň sa ale jedná aj o spotrebiteľskú zmluvu, keďže žalovaná je správkyňa podľa zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších predpisov, ktorá pri uzatváraní predmetnej zmluvy konala v mene vlastníkov bytov v bytovom dome. Subjektom základného hmotnoprávneho vzťahu sú teda jednotliví vlastníci bytov (ako objednávateľia), ktorí na rozdiel od žalobkyne (zhotoviteľa) pri uzatváraní a plnení predmetnej zmluvy - za účelom zabezpečenia servisu výťahových zariadení v ich bytovom dome - nekonali v rámci svojej podnikateľskej alebo inej činnosti. To, že za vlastníkov na základe zákonného zmocnenia konala správkyňa, ich postavenie spotrebiteľov podľa názoru súdu nemení. Z posúdenia predmetnej zmluvy ako spotrebiteľskej súd prvej inštancie zároveň vyvodil, že námietku premlčania vznesenú žalovanou je potrebné posúdiť podľa príslušných ustanovení zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ“), keďže kratšia premlčacia doba podľa OZ je v prospech spotrebiteľa. Na základe takéhoto právneho posúdenia veci dospel súd prvej inštancie k záveru, že právo žalobkyne na zaplatenie žalovanej sumy s príslušenstvom sa premlčalo v 3-ročnej premlčacej dobe, a teda žalovaná dôvodne vznesla námietku premlčania. Na základe uvedeného žalobu zamietol. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podala žalovaná odvolanie, v ktorom namietala nesprávne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie práve v otázke posúdenia zmluvného vzťahu medzi sporovými stranami ako vzťahu spotrebiteľského, a teda občianskoprávneho a následnej aplikácie ustanovení OZ (odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h/ CSP). Podľa jej názoru by sa o spotrebiteľský vzťah mohlo jednať iba v takom prípade, ak by na strane objednávateľa boli fyzické osoby - nepodnikatelia. Keďže však účastníkmi zmluvného vzťahu boli právnické osoby, tak súd prvej inštancie nemal aplikovať ustanovenia OZ o premlčaní.

4. Z uvedeného je zjavné, že otázka povahy predmetného sporu je sporná a bude ešte predmetom odvolacieho prieskumu. Bez ambície prejudikovať záväzné právne posúdenie danej veci (v spornej otázke premlčania žalobou uplatneného nároku) dospel Najvyšší súd SR k záveru, že sa o obchodnoprávny spor nejedná. Je nesporné, že žalovaná pohľadávka má svoj podklad v Zmluve na základný servis Výťahového zariadenia č. 310/15 Sch zo dňa 29. marca 2015 (ďalej len „zmluva“), ktorú uzavreli vlastníci bytov BD Strážovská 1171, Bánovce nad Bebravou v zastúpení EKA, s.r.o., Trenčianska cesta 603, Bánovce nad Bebravou, IČO: 36 300 446 (správkyňa). Zo samotnej zmluvy teda vyplýva, že ju so žalobkyňou uzavreli vlastníci bytov v bytovom dome a že žalovaná správkyňa zmluvu podpísala ako ich zástupca. Vlastníci bytov na rozdiel od žalobkyne pri uzatváraní tejto zmluvy zjavne nekonali v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, a preto zmluvou založený záväzkovo-právny vzťah nemožno charakterizovať ako obchodnoprávny záväzok (§ 261 ods. 1 OBZ a contrario).

5. Podľa § 34 ods. 1 CSP v znení účinnom od 1. júna 2023, ak odsek 2 neustanovuje inak, o odvolaní proti rozhodnutiu okresného súdu rozhoduje krajský súd, v ktorého obvode má sídlo okresný súd, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

6. Podľa § 40 CSP v znení účinnom od 1. júla 2023, súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania; kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch súd skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného pojednania sporu.

7. Podľa § 471c CSP, konania začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 sa dokončia na súdoch vecne a miestne príslušných podľa predpisov účinných do 31. mája 2023; to neplatí, ak podľa osobitného predpisu výkon súdnictva prechádza z vecne a miestne príslušného súdu na iný súd.

8. Podľa § 3 ods. 6 zákona č. 371/2004 Z. z. v znení účinnom od 1. júna 2023, sídlom Krajského súdu v Trenčíne je mesto Trenčín; jeho obvod tvoria obvody a) Okresného súdu Prievidza, b) Okresného súdu Trenčín.

9. Podľa § 181 ods. 1 písm. a) zákona č. 371/2004 Z. z., výkon súdnictva, všetky práva a povinnosti vrátane správy majetku štátu, práv a povinností z pracovnoprávných vzťahov a štátnozamestnaneckých

vzťahov a iných právnych vzťahov a práv a povinností z osobitných vzťahov sudcov a prísediacich z radov občanov k štátu prechádzajú od 1. júna 2023 z Okresného súdu Bánovce nad Bebravou a Okresného súdu Partizánske na Okresný súd Prievidza.

10. Zo spisu vyplýva, že žalobkyňa svoje odvolanie proti rozsudku Okresného súdu Bánovce nad Bebravou podala 17. novembra 2022. Dňa 12. januára 2023 bolo predmetné odvolanie predložené na rozhodnutie Krajskému súdu v Trenčíne, ktorý o odvolaní žalobkyne nerozhodol a postupom podľa § 43 ods. 1 v spojení s § 40 CSP vec postúpil Krajskému súdu v Banskej Bystrici s tým, že jeho príslušnosť na konanie o odvolaní v predmetnej veci sa riadi právnou úpravou účinnou od 1. júna 2023 [§ 34 ods. 2 písm. a) CSP]. Krajský súd v Banskej Bystrici s postúpením nesúhlasil a vec predložil Najvyššiemu súdu SR na rozhodnutie sporu o príslušnosť.

11. Pre rozhodnutie tohto sporu o príslušnosť bolo potrebné vyriešiť tiež otázku časovej pôsobnosti právnych noriem upravených v § 34 ods. 1 a 2 CSP, v nadväznosti na prechodné ustanovenie § 471c CSP. Odvolanie bolo podané (a teda odvolacie konanie bolo začaté) pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 150/2022 Z. z., ktorou novelou boli s účinnosťou od 1. júna 2023 zmenené aj ustanovenia upravujúce funkčnú príslušnosť súdov na konanie o odvolaní (§ 34 CSP), a to v súvislosti s novoupravenou kauzálnou príslušnosťou súdov v obchodnoprávných sporoch (§ 22 CSP). Pre súdy preto vzniká otázka, či sa nová právna úprava funkčnej príslušnosti má vzťahovať aj na odvolacie konania, začaté pred účinnosťou novely.

12. V procesnom práve je pri riešení otázok intertemporality základným princípom okamžitá aplikovateľnosť novej procesnej úpravy na konania začaté a prebiehajúce podľa doterajších predpisov. Preto pokiaľ nie je v prechodných ustanoveniach upravené inak, je potrebné, aby súdy aj na konania začaté a prebiehajúce podľa predchádzajúcej právnej úpravy aplikovali novú právnu úpravu, a to od momentu nadobudnutia jej účinnosti.

13. V rámci novely CSP, účinnej od 1. júna 2023, bolo prijaté prechodné ustanovenie § 471c CSP, podľa ktorého sa konania začaté podľa predchádzajúcej právnej úpravy a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 dokončia na súdoch vecne a miestne príslušných podľa predpisov účinných do 31. mája 2023 (s výnimkou prípadov, kedy osobitný predpis výslovne upravil prechod výkonu súdnictva na iný súd). Uvedené prechodné ustanovenie teda upravuje zachovanie vecnej a miestnej príslušnosti v konaniach začatých a právoplatne neskončených do 31. mája 2023. Neupravuje však zachovanie funkčnej a ani kauzálnej príslušnosti, čo vyplýva z gramatického (jazykového) výkladu predmetného ustanovenia. Pokiaľ by mal zákonodarcu v úmysle v prechodnom ustanovení § 471c CSP upraviť tiež zachovanie kauzálnej a funkčnej príslušnosť, urobil by tak explicitne ako v prípade ustanovenia § 470 ods. 4 CSP.

14. V súlade s princípom okamžitej aplikability je potom potrebné novú právnu úpravu funkčnej príslušnosti, obsiahnutú v § 34 ods. 1 a 2 CSP, aplikovať aj na odvolacie konania začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023. Keďže v posudzovanom prípade sa o obchodnoprávny spor nejedná, bude sa aplikovať výlučne ustanovenie § 34 ods. 1 CSP, podľa ktorého o odvolaní proti rozhodnutiu okresného súdu rozhoduje krajský súd, v ktorého obvode má sídlo okresný súd, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

15. Okresný súd Bánovce nad Bebravou, ktorý rozhodoval v prvej inštancii s účinnosťou od 1. júna 2023 zanikol a výkon súdnictva prešiel na Okresný súd Prievidza, ktorý má sídlo v obvode Krajského súdu v Trenčíne [§ 3 ods. 6 písm. a) v spojení s § 181 ods. 1 písm. a) zákona č. 371/2004 Z. z.].

16. Najvyšší súd SR opätovne zdôrazňuje, že jeho posúdenie povahy sporu nie je pre vo veci konajúce súdy záväzné, keďže právne posúdenie veci je predmetom sporu medzi stranami, a nie sporu o príslušnosť súdov a závisí od skutkových zistení súdov oboch inštancií realizovaných v celom priebehu konania.

17. Najvyšší súd SR vzhľadom na vyššie uvedené konštatuje, že nesúhlas Krajského súdu v Banskej Bystrici s postúpením veci Krajským súdom v Trenčíne je dôvodný a na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu Okresného súdu Bánovce nad Bebravou, vydanému v spore, ktorý nemá charakter obchodnoprávneho sporu, je podľa § 34 ods. 1 CSP funkčne príslušný Krajský súd v Trenčíne.

18. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu SR pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.